REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 103 — Brașov, Sâmbătă 10 (23) Mai — 1908.

Câne va reuși clădirea statului modern ungar?

A avut dreptate deputatul șovinist Baross când a zis, că epoca în care trăim se aseamănă cu cea din anii 40 ai secolului trecut, de dinainte de revoluțiune. Și pe atunci kossuthiștii erau cari au ajuns să aibă o influință decizivă în țară și în dietă, iar spiritul lor și al conducătorului lor se manifesta numai în mod agresiv și începuse să ia o direcție, care a și rămas în mod fatal hotărâtoare pentru desvoltarea politică și națională în Ungaria și Transilvania.

Ca și înainte cu 60 de ani, kossuthiștii ar vrea și acum să-și arate forța, decretând, după deviza *sic volo sic jubeo*, contopirea tuturor popoarelor Ungariei în unitatea națională și culturală maghiară. Iar Manole al lor, meșterul care a luat asupră-și zidirea mănăstirei culturei naționale maghiare unitare, contele Apponyi, vorbește noilor săi soți despre minunile ce le face și are să le facă. Obștea maghiară ascultă vorbele lui cu gura căscată, zicându-și mic și mare: „ăsta-i omul nostru, ăsta are să facă ca mai curând decât am crede toată Ungaria să fie o casarmă maghiară și, încât locuitorii ei nu se vor îndeletnici cu esercițiul armelor, să fie un mare stabiliment pentru învățarea și buchizarea limbei maghiare.

Contele Apponyi, luând cuvântul alaltăeri cu ocaziunea desbaterei budgetului ministeriului de culte și instrucțiune publică, a formulat, ca teorist de prima calitate ce este, problema meșteșugului său în modul următor:

„Pe baza libertăței și a egalităței de drept și pe lângă păstrarea „drepturilor reciproce vreau să completez unitatea națională a statului „maghiar și să ridic marea zidire a „culturei naționale“.

Vorbe umflate și sunătoare cari însă nu spun și nu arată nimic alta decât realitatea tristă a creerilor bolnavi ai celor ce dirig astăzi destinul poporului maghiar, și între cari Apponyi face pe profetul și pe marele meșter. Asămănarea întâmplătoare cu meșterul Manole din balada mânăstirei Argeșului, se potrivește de minune cu situațiunea reală, ce rezultă din acțiunea febrilă artificială a lui Apponyi și soți pentru ridicarea clădirei celei „uriașe“ a culturei naționale maghiare; clădire în care să nu mai aibă loc decât limba, sentimentul, viața și spiritul maghiar.

„Voiu să fac ca instrucțiunea poporală să fie în toată țara gratuită și cultura maghiară să se împartă și răspândească pretutindeni pe degeaba (Aplause frenetice). Voiu introduce școale de repetiție agricole cu limba maghiară; voiu reforma pedagogiile în spirit curat maghiar; voiu face tot pentru păstrarea caracterului național al societăței maghiare și, pentruca să fie trași toți locuitorii țărei de orice limbă; în cercul acestei societăți (aplauze îndelungate, și mai zgomotoase); voiu ridica o fortăreață nouă pentru națiunea maghiară prin autonomia catolică și regularea congruei preoților catolici (Eljenuri puternice și nesfârșite). Așai dragii mei cu meșteșugul nostru. Vă voiu arăta cât pot face și, ca să vedeți și să cunoașteți și mai bine cine sunt, iată vă constat, că la 1869 erau preliminate în budget pentru resortul cultural numai două milioane, pe când în budgetul de față s'au preliminat pentru acest scop nu mai puțin decât optzeci și una de milioane și toate numai pentruca Ungaria cu toți locuitorii ei să fie cu trup și suflet maghiară (Aplauze și strigăte de eljen delirante, deputații kossuthiști se dau de-a tumba de bucurie).

Și totuși dacă te gândești că meșterul Manole a fost și el un mare meșter, cum mai mare pe vremile acelea nu se afla, dar tot ce zidea cu calfele lui de zidar ziua, se dărâma noaptea, — par'că te apucă mila de atâția bani prăpădiți și de atâta muncă zadarnică pentru înălțarea clădirei utopice a statului național maghiar care din atâtea milioane de oameni ar vrea să facă neoameni și aceasta la lumina chiar a flacărei candescente electrice din veacul al douăzecelea. Zău te apucă mila de atâta aberațiune a unui întreg popor, de atâta orbie, șasezeci de ani după pățaniile dela 1848/49!

Ca să nu se mai dărâme noaptea ce se zidește ziua, nu rămâne decât ca meșterul cu calfele, ce vor urma după cei de azi, să zidească odată în zidurile clădirei statului duhul rău al șovinismului maghiar.

Audiența lui Andrassy. Un redactor al ziarului »Zeit« a avut prilejul unei convorbiri cu contele Andrassy, care a fost primit alaltăeri în audiență de Maj. Sa. Ministrul de interne a declarat, că a raportat monarchului și asupra introducerei votului universal în Ungaria și că *proectul reformei electorale e gata.* Ministrul i-a spus apoi că a vorbit împăratului și de cestiunea *fuziunei partidelor.* Același lucru l'a declarat contele Andrassy și unui redactor al ziarului »Wiener Allgemeine Zeitung«.

Cestiunea universității din Agram. Din Agram se anunță că Joi dimineața au început la universitate, înscrierile pe semestrul de vară. In cursul zilei s'au înscris vre-o 50 studenți sârbi-radicali. La prânz a apărut pe tabela universităței o comunicare a consiliului universitar, care își exprimă speranța, că acest semestru va trece în liniște, cu atât mai mult cu cât consiliul universitar a luat măsuri pentru menținerea autonomiei universităței. In baza deciziunei luate în unanimitate de către toate facultățile, consiliul universitar a hotărât să trimită un memoriu guvernului în cestiunea scoaterei la pensie a profesorului Surmin și a suspendărei profesorului Manoilovici. Prin acest memoriu se va cere guvernului reîntegrarea lui Surmin și instituirea unei anchete prin autoritățile universitare competente în cestiunea profesorului Manoilovici. Comitetul central al studenților universitari a hotărât ca studenții, cari vor să se înscrie la universitate, să nu fie împiedecați.

Partidele germane din Austria și agitația studenților. Evenimentele dela universitățile din Graz și Innsbruck au produs în sânul partidelor germane o mare agitație. In ședințele ținute Mercuri de liga partidelor germane liberale și de partidul creștin-social s'au luat rezoluțiuni, cari păreau că pecetluesc ruptura între cele două partide.

După o știre mai nouă spiritele s'au mai calmat. In decursul zilei de Joi, bar. Beck a conferit cu șefii partidelor, spunându-le că în cazul când vor continua dezbinările, va fi silit să cheme la putere un alt guvern. Această declarație a primului-ministru și-a făcut imediat efectul. In întrunirea de Joi seară a deputaților germani liberali, nu s'a mai vorbit de o iminentă separație de creștinii-sociali. Se crede, că în cazul când ministrul Beck s'ar retrage, ar veni un regim clerical care nu poate fi parlamentar. Afară de aceasta dezbinarea între germani nu poate fi de folos nici cauzei cehe. In consfătuirea partidului german, un deputat din Bohemia s'ar fi exprimat: »Intâiu națiunea, apoi libertatea«.

Hands off! lui Apponyi.

Sub acest titlu „Secolul“ din București dela 3 Mai v. publică un *entrefilet*, care nu mai are lipsă de comentar. Eatăl:

Hands off! — a strigat Viena primministrului englez Gladstone, când acesta vroia să se amestece în afacerile interne ale Bosniei și Herțegovinei.

Hands off! — trebue să strigăm acum cu toții contelui Apponyi, ministru de culte și de instrucțiune al Ungariei, care *a primit patronagiul și prezidenția de onoare a societății maghiare din București Sfântul Ștefan, adresând acestei societăți o scrisoare publică prin care face apologia maghiarizării și promite a veghia și a îngriji de școlile maghiare din București.*

Contele Apponyi face acest act *în calitate de ministru de instrucțiune al unui stat vecin*, cu care România are raporturi normale, deși Românii din acest stat sunt persecutați, învățătorii lor izgoniți cu jandarmii din școli, școlile românești sunt maghiarizate sau închise.

Deputatul Dr. V. Lucaciu a arătat în ședința de Marți a camerei ungare, cât de tolerant este statul român față de maghiarii din România, cari primesc dela guvernul ungar subvenții de peste 400.000 coroane anual pentru școlile maghiare din București.

Această toleranță a noastră are însă o limită. *Nu este permis contelui Apponyi să facă act oficial din protectoratul său asupra școlilor maghiare din România, și nu-i este permis d-sale ca ministru de instrucțiune, să primească în mod ostentativ președinția de onoare a unei asociații culturale politice, ale cărei tendințe nedeslușite încă nu pot fi în interesul statului român.*

Iar acei maghiari din Bucuresti, cari au recurs la protectoratul și la presidenția de onoare a contelui Apponyi, au comis o gravă indelicatețǎ în contra sentimentului public al Românilor, indelicatețǎ care poate avea urmări grele pentru dânșii.

Ce ar zice contele Apponyi, dacă d. Spiru Haret, ministru al instrucțiunei în România, ar primi prezidenția de onoare a Asociației Culturale (Astra) din Sibiiu și protectoratul școlilor române din Sibiiu?

Nu-i așa, că în 24 ore ar desființa Asociația, ar închide cu jandarmii școlile și ar deschide o acțiune diplomatică în contra României?

Suntem noi săraci sau nu, și ce ne lipsește?

II.

Datoria băncilor noastre este alta decât crearea fondului *milelor* și a fondurilor de *binefacere.* Scopul lor ar trebui să fie: punerea în valoare a avuțiilor naționale și desvoltarea economică a poporului nostru pe toate terenele de activitate, iar nu de a încuraja și înlesni *emigrațiunea* peste nouă țări și nouă mări, ci de a-i ocupa productiv pe oamenii la ei acasă, în satele și la vetrele lor. Trăim în epoca răscumpărărilor de tot felul. O bună ocazie ar fi pentru comune și bănci, să ajute esproprierea și răscumpărarea bunurilor *allodiale* de prin comunele noastre foste urbariale, pentru parcelare ori ca avere comunală, ca să nu rămână *cui strein în casa Românului.* Ocaziune se oferă destulă de ex. la punerea în tăiere a codrilor vechi seculari, ajunși, indiferent pe ce cale, în mâna străinilor — după proverbul vechiu: *„Taieți copacul de pe pământul meu,* că dacă nu »ți-l tai eu«, și *„Pământul e al meu și pomul e al tău«.* De ex. stăruitoarea și harnica com. Vlădeni (Făgăraș) care trage din America anual între 50—60.000 cor. n'ar fi lucru mare și dificil, ca să între în tocmeală cu orașul Brașov, care și-a vândut și desfăcut deja *Curia* (Curtea nobilitară) și hanul din comună, să-i vândă comunei și cele 5—600 jug. de pădure ce mai posede acolo pentru a o izlăzui și face locuri de hrană pentru locuitorii atât de strâmtorați din acea comună. Pădurea acea alodială a fost cumpărată de municipiul Brașov la 1594 de la familia românească Ch. Furcă, moștenitoarea familiei Mailat din comună, pe 3000 de taleri, cele de la Bran și Zârnești pentru 50,000 zloți în 1615. Deci rescumpărarea lor de bănci ori comune ar fi de dorit din punct de vedere românesc și local, și locuitorii și-ar rescumpăra pământurile de hrană în 5—6 ani de zile și ar prospera mai bine acasă decât duși în America. Și tocmai în Vlădeni neuitatul notar Zorca ne-a arătat tuturor, ce minuni se pot face și realiza cu țăranul nostru pe terenul economic și cultural până și în comunele cele mai sărace! Universitatea săsească și cele 7 județe și-au dat în tăiere pădurile lor de pe Lotru. Marii *noștri economi de vite* și *»marii noștri oieri«* de pe la Reșinari, Seliște, Poiana și comunele lor cele bogate, cari au pierdut pășunatul ieftin pe moșiile statului și mănăstirilor din România, Turcia, Basarabia, acum ar avea ocaziunea cea mai binevenită, ca ajutați de băncile noastre după ce streinul și-a tăiat pomul și copacul lui, să între și ele în tratative și să-și răscumpere munții lor să-și creeze ele pentru vecie *pășunile acasă* și în munții lor proprii, întru cât nu se pot pășuna să se rezerve de pădure comunală împădurindu-le din nou.

In schimb vedem că câte un notărășel strein ungur ori jidan sau și român pripășit prin comune vinde pe mai nimic pădurile seculare ale comunelor și moșnenilor noștri nu numai lemnul, ci și pământul de uric, pentru nimica toată la *Evrei ori la stat*, și nimeni nu ridică o voce contra lor, nici în adunările municipale, nici la guvern din partea comunelor vecine ori a conducătorilor băncilor noastre — cazurile dela Cârțișoarea, Arpașul-de-jos, Boița, de pe la Hațeg, etc. etc. care n'a știut nimeni de ele?...

De altfel cât de mult se interesează și conducătorii, directorii și conziliile de administrație ale băncilor noastre de afacerile noastre economice, fie-ne permis a reproduce un singur caz. Din o mare și importantă lucrare economică, care cuprinde toate ramurile noastre de producțiune și bogăție națională, s'au vândut anual de 3—4 ani de câte 50 coroane cărți — în anul 1907 — numai pentru 25 coroane. Dintr'o carte foarte importantă pentru descurcarea și elucidarea lucrurilor și raporturilor economice vechi și noi, întitulată *»Politica agrară la Români«* care a dat multora *»mură în gură«* cum se zice, din 5 (cinci) exemplare trimise în Transilvania, în 2 ani nu s'a vândut nici un singur exemplar!!

Noi suntem săraci, săraci, săraci! Dar dacă erau de subscris nouă acțiuni, sau de înființat nouă bănci de concurență fie în satele cele mai obscure, săreau sutele de

mii din pământ. Vadă ori şi cine ce sumă ating cifrele la fondurile culturale şi de binefacere trecute în evidenţă la fie-care bancă în parte, dar alăturea şi dividendele şi jetoanele lor.

Noi suntem săraci, săraci, săraci.

Ion de pe Văcarea.

Desbaterea budgetului ministrului de culte.

In şedinţele de alaltăieri ale dietei a rostit ministrul *Apponyi* un discurs mai lung, în care a atins toate cestiunile cari aparţin resortului său. Dela început declară că nu poate fi mulţumit cu progresele realisate pe terenul instrucţiunei publice şi că nimeni în locul său nu poate fi mulţumit. Totuşi să nu fim prea pesimişti, căci sunt speranţe ca succesive statul să fie pus în stare, de-a putea aduce jertfe tot mai mari. Un progres totuşi s'a făcut. Decând a ajuns în fruntea ministeriului de culte, actualul budget este al treilea şi arată deja o creştere de 31 milioane faţă de budgetul anului 1904 şi succesiv se va urca, pentru a putea face faţă tuturor recerinţelor.

Apponyi arată apoi poziţiile mai importante din budget. Pentru întregirea salarelor învăţătoreşti 10.000 de comune s'au adresat cu rugări S'au rezolvat 8400. Nerezolvate au rămas 1600 rugări. Nici aceste nu se vor rezolva în mod păgubitor pentru comunele respective. E semn îmbucurător, că comunele deja pe acum recurg la ajutorul statului şi nu aşteaptă până la 1910. Speră că instinctul de viaţă va fi mai puternic în dascăli, decât agitaţia ce se face din anumite părţi cu lozinca: nu dăm şcolile. Nu vrem şcoala nimănui, nici nu ne atingem de rasa cuiva, ci vrem să înveţe fiecare cetăţean ungureşte.

Pentru învăţarea în măsură tot mai mare a limbei maghiare în şcoalele nemaghiare, s'au elaborat deja planuri şi îndrumări. Aceste au fost trimise forurilor bisericeşti pentru opinare. Speră că ele vor avea efectul dorit şi că acolo unde e bunăvoinţă, scopul urmărit de lege va fi ajuns. Acolo însă, unde nu e bunăvoinţă, se vor validita urmările stabilite în lege. Pentru ca învăţătorii confesionali să progrese tot mai mult în limba maghiară, s'au dat instrcţiuni ca îndeosebi ultimul an cu al pedagogiilor să se ţină prelegeri separate din limba maghiară. s'a dispus deschiderea unor cursuri de vară pentru învăţători în Cluj, Arad, şi Baja, unde vor fi primiţi câte 30 învăţatori de tot gratuit, iar câte 20 pe cheltuelile lor, ca să-şi poată însuşi limba maghiară. »Ce salutară mişcare s'a pornit în direcţiunea aceasta şi acolo, unde nu ne-am aşteptat — zice Apponyi — ne dovedeşte *ultima întrunire a învăţătorilor din comitatul Braşov*, unde s'a dat un premiu pentru stabilirea celui mai bun metod practic în ce priveşte instrucţia în limba maghiară«. (E vorba de premiul d-lui A. *Bârseanu* anunţat în recenta conferenţă a învăţătorilor ţinută în Braşov. — N. Red.)

Continuând Apponyi, anunţă, că în zilele următoare va prezenta proiectul despre *învăţământul gratuit*. Nici cu proiectul despre şcolile economice de repetiţie nu va întârzia. Preparandiile le va scoate de sub controlul inspectorilor şcolari şi va înfiinţa o instituţiune separată pentru acest scop. L'a încredinţat pe Benedek Elek cu scrierea unei cărţi pentru şcoalele nemaghiare. Cartea va fi scrisă în spirit patriotic. Va îngriji ca şi în şcolile de repetiţie să se validiteze punctul de vedere maghiar. Respectează autonomia universităţii şi va griji ca în şcoalele civile să se pună mai mare pond pe instrucţia practică. In privinţa şcoalelor medii, promite că se va îngriji de profesori cu pregătiri corespunzătoare, înfiinţând şi în Cluj o instituţiune analoagă colegiului Eötvös din Budapesta.

Apponyi s'a mai ocupat şi cu regularea salariilor instructoarelor dela şcolile froebeliane şi a profesorilor dela şcoalele medii, pe care o pune în vedere pentru anul viitor.

In ce priveşte *cestiunile bisericeşti*, va promova în mod gradat şi pe cale legislatorică, desvoltarea articolului XX din anul 1848. Lucrările privitoare la autonomia bisericei catolice sunt aproape gata. Prin aceasta autonomie naţiunea este întărită faţă de orice atac.

Expunerile lui Apponyi au fost întâmpinate cu aplauze, făcându-i-se mari ovaţiuni.

*

După Apponyi a vorbit la budgetul instrucţiunei publice şi deputatul naţionalist Aurel Vlad, căreia i-a replicat Apponyi, desminţind afirmaţia sa că unor preoţi gr. or. li-s'a refuzat întregirea congruei pe cuvânt că n'ar fi votat cu guvernul. A mai vorbit apoi şi deputatul Coriolan Brediceanu, care între altele a esclamat. »Cred că pentru Asociaţiunea Română ministrul n'a dat nici un ban«. Ministrul Apponyi a răspuns: »De sigur că nu«. Viue aprobări pe băncile majorităţei).

Veşti din România.

Bucureşti, 8 Mai 1908.

Armata activă a României s'a mai mărit permanentizându-se şi al 3 lea batalion al fiecărui regiment de infanterie, *batalionul teritorial* sau al dorobanţilor cu schimbul. Prin noul buget însă s'au mai creat câte-va corpuri noi: regimente şi batalioane şi anume:

Regimentul al 35-lea de infanterie din Constanţa (al 36-lea se va crea prin bugetul anului viitor), al 13-lea regiment de artilerie, al 12 de călăraşi, un regiment de escortă de jandarmi călări, 1-ul şi al 4-lea batalion de pioneri, un batalion de pontonieri şi unul de geniu. Toate aceste noui corpuri se vor prezenta Vineri la 9 Maiu la Palatul regal, unde li-se vor sfinţi drapelurile, cari apoi le vor fi încredinţate de însuşi Suveranul.

*

De mult se tot simte nevoia unui *observator astronomic în Bucureşti* şi de multă vreme se tot proiectează înfiinţarea lui, acum însă, s'au luat dispoziţiuni ca proectul să fie adus la îndeplinire. Construcţia lui se va face la Filaret pe terenul în parte ocupat de institutul Meteorologic. S'au comandat deja în străinătate două mari lunete şi alte aparate necesare unei instalaţiuni cu totul moderne. O mare lunetă cu obiectivul de 16 c. m. a fost dăruită observatorului de d-l Eugeniu Carada.

*

Luni *Sfântul Sinod* a ţinut a doua şedinţă sub preşedinţa S. S. Mitropolitului primat, fiind de faţă şi d-l Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunii publice, iar membrii toţi, afară de episcopul Pimen al Dunării de jos, care a rămas în dieceză ca să salute pe Suverani în călătoria Lor pe Dunăre.

Intre alte chestiuni s'a discutat şi acea, foarte însemnată, *dacă se pot şi trebuie să se facă rugăciuni pentru copii morţi înainte de botez*. S'a adus apoi la cunoştinţa venerabilei adunări darul pe care l'a făcut un preot bucovinean, nişte »Acatiste«, cari sunt 17 poezii, ce se rostesc împotriva ciumei, holerei, filoxerei viilor etc. Acest volum-manuscris a fost trimis Academiei Române.

*

Marţi *Suveranii României împreună cu micii Principi au sosit la Tulcea*, unde M. Regele, împreună cu Principele Carol, au coborât pe uscat, au intrat în oraş, făcându-li-se o entuziastă primire din partea tuturor autorităţilor şi a unui public număros. Au luat parte la un Te-Deum în catedrală, au vizitat biserica rusească şi monumentul comemorativ pentru reanexarea Dobrogei, unde s'a luat şi o fotografie.

Marţi după prânz la ora 3 yachtul regal trebuia să sosească la Sulina, unde printre altele Suveranul e aşteptat de două cuirasate ale unei misiuni ruseşti, trimisă să salute pe regele Carol în numele Ţarului Nicolae. Dela Sulina Suveranii vor porni înapoi pe Dunăre în sus poate împreună cu Principii Moştenitori, cari odată cu MM. LL. Regele şi Regina, Joi, la 8 Maiu, vor trebui să între în Bucureşti spre a fi de faţă la serbările ce se pregătesc pentru ziua de Sâmbătă, 10 Maiu.

*

In zilele de 9 şi 10 Mai se va ţine concurs între toate şcolile secundare de băieţi din Capitală pentru *jocul românesc »Oina"*. Scoala biruitoare îşi va trimite apoi echipa sa la Iaşi, unde va avea loc concursul hotărâtor, în ziua sfinţilor împăraţi Constantin şi Elena, luând parte încă câte-va şcoli secundare din ţară şi anume: Şcoala normală (pedagogică) din Câmpulung, liceul Petru şi Pavel din Ploeşti, liceul din Botoşani şi gimnasiul din Brăila. Atât pe părinţii elevilor cât şi pe public în general îi interesează mult aceste concursuri. Pentru elevi însă ele sunt prilejuri de mari biruinţe sau înfrângeri.

*

Căldura înăbuşitoare, care s'a lăsat în întreaga ţară în ultimele zile ale lui Aprilie şi cele dintâi ale lunei Mai au început să scadă Duminecă după amiazi, când a început un vânt puternic, care a adus şi ploaie — mai multă pentru Moldova şi Dobrogea, mai puţină în Muntenia şi foarte puţină pentru coborârea temperaturei din capitală. Totuşi căldura acum e suportabilă atât pentru orăşan, cât şi pentru muncitorul de câmp, care în urma ploii, multă-puţină, îşi poate lucra mai bine pământul.

Viile sunt până acum favorizate de timp, gândacii cari se arătaseră în timpul din urmă prin Dealul-Mare în deosebi, au dispărut în sfârşit. Pentru acest an se prevede o *frumoasă recoltă*.

M.

Cronici din afară.

Partidul socialist şi elementele înaintate ale celorlalte partide din Prusia au prilej de nouă luptă pentru a câştiga teren ideilor democratice. Sunt alegerile pentru dieta prusiană, care e întocmită după un sistem electoral cu trei colegii, medieval; o dietă de clasă.

Socialismul şi democraţia prusiană luptă să dea Prusiei o dietă, care să fie capabilă să introducă sufragiul universal, înlocuind sistemul electoral existent pe care însu-şi Bismark îl numea »cel mai mizerabil«.

*

O expoziţie de mult pregătită s'a deschis zilele trecute la *Londra* prin contribuţie franceză şi engleză. Ea a fost deschisă de prinţul de Galles, fiind la deschiderea ei 123.000 de persoane. Din nefericire la deschidere timpul a fost ploios. S'au rostit cuvinte de mulţumire pentru concursul dat de poporul Francez şi frumoase cuvinte dintr'o parte şi dintr'alta pentru solidaritatea şi prietenia dintre cele două popoare puternice şi înaintate.

*

Maximilian *Harden*, publicistul german care a dat la iveală scandaloasa şi urâta cestiune a *Moltkismului*, păcat care nu se ştie dacă nu bântuie şi în alte ţări prin »aristocraţia« acestor vremuri — Harden a făcut de curând multe şi interesante destăinuiri în afacerea, pe care o cunoaşte de aproape justiţia germană, poporul German şi lumea întreagă.

»Am făcut totul, zicea Harden, pentru ca să rezolv cestiunea, în tăcere. Dacă prinţul de Eulenburg s'ar fi îndepărtat în 1906 din orice politică şi dacă prietenul său francez şi-ar fi căutat alte părţi depărtate ale pământului drept câmp al activităţii sale diplomatice, eu aşi fi oprit campania mea. Pe acest din urmă om îl ţinteam în primul rând. Atunci n'ar fi fost nici — un scandal.

»Nu e vina mea, dacă lucrurile au luat o altă întorsătură. Adversarii mei mi-au judecat moderaţia şi rezerva într'un mod greşit. Au crezut, că eu n'am nici o probă. Chiar în faţa Camerei corecţionale eu am accentuat rezerva apărătorului meu Bernstein. Era cea din urmă încercare aceasta. N'au voit ca ea să triumfe spre binele lor. Acum e prea târziu. Buba trebuie să spargă. Dacă nu va ajunge cuţitul, se va arde rana vie. E o încercare grea, dar Germania a suportat-o cu hotărâre. Si alte ţări şi-au avut scandalurile, şi au ieşit curate şi întărite.

«Impăratul e cel dintâi, care a intervenit şi prinţul de coroană e acela care l'a sfătuit să intervină«.

*

O grozavă furtună s'a deslănţuit zilele acestea în *Rusia sud-vestică şi centrală*. Toate apele din această regiune s'au revărsat, transformând şesurile în nişte lacuri fără margini, îndeosebi prin Rusia Mică (Ukraina). A pătruns, devastând, apa prin oraşele Gamel, Kalunga, Kiel şi Moscova unde revărsarea a început în noaptea Paştilor inundând şi înecând toată partea de jos, unde apa a distrus atâtea fabrici şi a pătruns în cele mai multe biserici. Populaţia îşi căuta refugiu pe coperişurile clădirilor. Mai bine de 40.000 de suflete au rămas fără pâne şi fără adăpost, iar pagubele produse de inundaţie, numai în Moscova trec de 100 milioane de lei, De multe dintre sate nici nu se mai ştie, iar semănăturile în ţinuturi întregi au fost nimicite. Bietul popor, după ce a suferit de foamete în atâtea rânduri si după ce a trebuit să indure atâtea în timpul din urmă, trebuie acum din nou să se aştepte la zile de foamete.

*

In patru zile, în urma unor discuţiuni în adevăr aprinse, *Duma rusească a votat bugetul* interior pe 1908—1909. Mai mulţi oratori au vorbit în numele tuturor partidelor şi fracţiunilor, declarându-se împotriva politicei interne a ministrului Stolipin, care nu vrea să uşureze populaţia de regimul stărilor de asediu şi represiunilor poliţieneşti de tot feliul, dând rândul reformelor de atâta vreme anunţate şi atât de mult aşteptate de populaţia imperiului. Membrii Dumei s'au arătat apoi şi mai întărâtaţi când la atâtea acuzaţiuni şi cereri drepte li s'a răspuns agresiv de ajutorul ministrului şi nu de însuşi ministrul de interne.

*

Cu tot răsboiul anglo-boer, destul de costisitor, *finanţele Angliei sunt azi din nou în deplină înflorire*. Mai multe reforme şi legi, între cari şi legea pensiunilor pentru bătrâni o probează aceasta. Dar asta mai probează şi umanitarismul şi înălţimea de idei, cari formează atmosfera de acţiune a guvernului englez. După legea întocmită de ministerul de finanţe al Angliei, Asquith, toţi bătrânii cari au cel puţin 70 de ani şi n'au mai mult de 650 lei, venit anual, vor primi o pensie de 325 lei pe an. Legea va fi de bună seamă votată. Ideile umanitare franceze de mult cer această reformă, care e până acum în stare de proect, dar parlamentul francez în care se rostesc prea lungi şi prea multe discursuri (alese în acelaşi timp) nu s'a putut până acum ocupa de el.

Adunarea reprezentanţei comunale.

Eri şi alaltăieri reprezentanţa comunală a oraşului Braşov a fost întrunită în adunare generală, luând mai multe hotărâri importante, dintre cari relevăm următoarele:

Primul punct dela ordinea zilei a fost petiţia membrului Dr. Flechtenmacher şi soţi de-a se *anula conclusul din 13 Decemvrie 1905 referitor la adnexarea obligată a tuturor closetelor la reţeaua canalisării*. După o desbatere mai lungă, s'a primit cu 65 voturi contra 33 propunerea membrului Dr. Karl *Lurtz*, ca representanţa oraşului să transpună petiţiunea d-lor Flechtenmacher şi soţi magistratului, care în anul 1911 să pună această cestiune din nou la ordinea zilei. Dr. Lurtz şi-a motivat propunerea între altele cu faptul, că având proprietarii de casă un timp de 5 ani la dispoziţie, pentru adnexarea obligată a closetelor caselor lor la reţeaua canalizării, să se lase să treacă 3 ani, în care timp toţi se vor putea convinge despre modul cum va funcţiona canalizarea. In anul 1911, adecă cu doi ani înainte de expirarea celor 5 ani, se poate apoi reveni asupra concluzului.

Al doilea punct dela ordinea zilei a fost petiţiunea d-lui Flechtenmacher şi soţi de-a se face o reprezentaţiune către înaltul minister în *contra neaşteptatei şi repentinei urcări a dării de case*. Se ştie adecă că direcţiunea de finanţe din Braşov a urcat darea de casă pentru proprietarii de case cu 100 şi mai multe procente, decât au fasionat proprietarii. După o desbatere mai lungă s'a primit propunerea, ca să se prezente ministrului un memorand, în care să se arete, că oricât de îndreptăţită ar fi urcarea, ea cade greu în sarcina poporaţiunei oraşului, chiar acuma când are de suportat sarcini atât de grele cum sunt cele în legătură cu canalizarea şi pavarea oraşului.

Dintre celelalte hotărâri mai relevăm următoarele: Se decide a se da în arendă pe timp de 15 ani locuitorilor din Stupini pământurile oraşului din Stupini. Stuparii au oferit o arendă anuală de 45,000 cor. Teritoriul arendat trece peste 12,000 pogoane.

Otelul *»Coroana«* a fost dat în arendă firmei Czell.

S'a primit raportul comisiunei representanţei oraşului privitor la *împărţirea în clase a funcţionarilor oraşului Braşov*. Acest raport l'am publicat în unul din numerii trecuţi.

La desbaterile şedinţelor reprezentanţei oraşului au luat parte şi numeroşi membrii români, între cari d-nii I. Lengeru, Vlaicu, Dr. Maniu, G. Navrea şi alţii.

STIRILE ZILEI.

— 9 Maiu v.

Afacerea tricolorului din Braşov. Precum suntem informaţi, direcţiunile gimnaziului şi a şcoalei comerciale sup. române din Braşov au terminat eri cercetarea în afacerea depunerii cununii cu tricolor pe mormântul lui Andreiu Mureşianu. Raportul despre fasiunile elevilor şi despre hotărârile conferenţei profesorale, ţinută eri după amiazi, se va aşterne consistorului din Sibiiu spre luare la cunoştinţă şi aprobare.

Festivităţile jubilare din Viena. Din Viena se anunţă, că Maj. Sa Monarchul a făcut să se comunice preşedintelui comit. de org. a jubileului, că împreună cu toţi principii va apare la serbările jubilare în loja imperială la 12 Iulie.

»Wiener Algemeine Zeitung« scrie că în cercurile bine informate se declară

că se poate considera ca lucru sigur că împăratul va vizita expoziția din Praga, înainte de a pleca la Ischl. Intre 15—20 Iunie, împăratul va pleca la Ischl prin Praga. Vizitarea expoziției va dura o oră și jumătate. La expoziție nu i-se va face o primire oficială. După vizitarea expoziției monarchul va pleca cu un tren special la Ischl. Va avea loc cu acest prilej o defilare impozantă a armatei. E lucru stabilit că alocuțiunea cu acest prilej nu va fi ținută de prințul moștenitor Francisc Ferdinand, ci de ministrul de războiu Schönaich.

Desbaterea budgetară în dieta ungară se va termina probabil în ședința de Luni. Dieta va lua vacanțe pe la mijlocul lunei viitoare până la 10—15 Septemvrie.

Procese cu grămada contra deputaților slovaci. In ziua de 7 Iulie se vor pertracta deodată 7 procese pentru agitațiune în contra deputatului slovac Dr. M. Ivanka. »Agitația« ar fi comis'o cu prilejul vorbirilor ținute la alegeri. Un alt proces se va desbate curând la Rózsahegy, intentat tot pentru agitație, în contra altui deputat slovac: Francisc Skicsak, care ar fi agitat la o adunare electorală din Iablonka. Sunt citați 50 martori.

Necrolog. In Lipou a încetat din viață în 18 Maiu n. a. c. protopopul-paroch gr. cat. rom. *Alexandru Nuțiu* după un morb greu în anul 71 al vieții și al 45-lea al preoției și fericitei sale căsătorii. Inmormântarea a avut loc în 20 Maiu n. Pe defunctul îl deplâng soția Etelca Nuțiu násc. Geran, numeroși fii, fiice, surori, nepoți, nepoate și alte rudenii.

Odihnească în pace!

Dr. Lucaciu la Roma. Sub acest titlu cetim în »Voința Națională« din București la rubrica »Dela Românii de afară« următoarele:

»Din Budapesta se dezminte știrea publicată de unele ziare din Capitală, că părintele Dr. Vasile Lucaciu se va duce, în fruntea unei delegațiuni la Roma, spre a ruga pe Papa ca să nu aprobe proiectul de lege asupra autonomiei catolicilor din Ungaria. E adevărat că Dr. Lucaciu va merge la Roma, în capul (? — Unde ar rămânea atunci Episcopul? — Red. »Gaz.«) unui convoiu de pelerini, dar — după cum se asigură — călătoria aceasta n'are nimic a face cu politica și nu e de loc în legătură cu legea autonomiei, pe care Papa a aprobat'o de mult.«

Defilarea trupelor din garnizoana București în ziua de 10 Mai se va face după următoarea ordine oficial stabilită:

A. S. R. Principele Ferdinand al României, general de divizie, comandantul corpului al II-lea de armată și inspector general al cavaleriei. Statul-major al corpului al II-lea de armată, sub comanda colonelului Aurel Dumitrescu. Oficerii în activitate fără trupă și oficerii de rezervă. Școala militară de infanterie, comandată de d-l colonel Gardescu. Școala militară de artilerie și geniu comandată de d-l colonel Eremia Grigorescu. Institutul medico-militar. Școala de poduri și șosele.

D-l general Coandă, comandantul diviziei a 4-a de infanterie și statul său major. Batalionul al 2-lea de vânători »Regina Elisaveta«, comandat de maiorul Stratilescu. Batalionul al 6-lea de vânători, comandat de maiorul Teodorescu.

Generalul Al. Gheorghin, comandantul brigădei a 8-a de infanterie. Regimentul al 6-lea de infanterie, »Mihai Viteazu«, comandat de locotenentul-colonel Simionescu. Regimentul Ilfov, Nr. 21, comandat de colonel Solacolu. Regimentul (nou înființat) al 35-lea de infanterie, comandat de colonelul Bunescu. Cele patru batalioane de pionieri și batalionul secțiunii drumului de fer. Divizionul pompierilor, comandat de căpitanul Urlățeanu.

Generalul Boteanu, comandantul fortărețel București și statul său major. Batalionul de geniu și de fortăreață. Al doilea regiment de artilerie de cetate, comandat de locotenentul-colonel Petrescu.

Generalul V. P. Năsturel, comandantul brigăzii a doua de artilerie. Regimentul al 2-lea de artilerie, comandat de colonelul Valvoreanu. Regimentul 10 de artilerie, comandat de colonelul Costescu. Regimentul al 13-lea de artilerie comandat de colonelul Rujinski. Diviziunea artileriei de munte.

Comandanții brigăzilor de călărași și roșiori. Regimentul 4 de roșiori »Principesa Maria«, comandat de colonelul Basarabescu. Regimentul al 3-lea de călărași, comandat de colonelul Braboveanu și Regimentul jandarmilor călări.

Cărți oprite. Ministrul de comerciu a interzis distribuțiunea prin postă a calendarului pe anul 1907 și cartea intitulată »Martirii« de Constanța Hodoș, ambele editate de imprimeria »Minerva« din București.

Maghiari de 5 piţule. Ziarele maghiare publică statistica maghiarizărilor de nume din anul 1907 și relevă cu regret că ele au dat înapoi în acest an. In anul 1906 și-au schimbat numele 2955 indivizi, iar în anul 1907 *numai 2627*, adecă cu 328 mai puțin. Cei cari și-au câștigat merite întru convertirea la neamul lui Arpad sunt directorii mai multor școale, între cari directorul gimnaziul Hollosi din Strigoniu, Dr. Bárdos din Pannonhalom, Lang Mihaly din Arad, Scherer Sándor din Baja și Pap Szilárd din Vesprim, cărora ziarele maghiare le aduc cele mai profunde mulțumiri în numele ideii de stat maghiar. Intre cei cari s'au lăpădat de numele lor strămoșesc se găsesc *și 43 indivizi gr. cat. și 59 gr. or.* Majoritatea a dat'o ca și în trecut neamul lui Israil cu 1409 convertiți.

O faptă nobilă. Ni-se scrie: Onoratul domn Ioane Rus și stimabila sa doamnă Maria Copil fostul învățător al Cisteiecului, iar de prezent locuitor în comuna Sionfaleului (comit. Turda Arieș) fiind pensionat, au cumpărat pe sama S. noastre biserici gr. cat. a Sionfaleului un rând de vestminte sacre cu toate apartinătoarele în preț de 90 cor. Bunul Dumnezeu săi răsplătească fapta nobilă ca din când în când să aibă tot mai mulți imitatori. — Sionfaleu, 19 Maiu 1908. Cu toată stima *Alexandru Gajea* preot gr. cat. local.

Aviz. Cartea **Metodul fonomimic** *aplicat la învățarea cetitului și scrisului românesc* a apărut și zilele acestea s'a trimis tuturor învățătorilor, cari au prenumerat'o de mai înainte. Dacă careva dintre prenumeranți nu ar fi primit'o, să o reclame la oficiul postal. De aici înainte cartea se poate procura dela subscrisul, pe lângă prețul de 2 cor, plus spesele de postă. *Viștea de jos*, (Alsóvist, com. Făgraș) 5/10 1908. *George B. Boieriu* director școlar.

Poștă atacată de țigani. Din Sibiiu se anunță că șeful de poștă Haschard a fost atacat pe drum lângă Ladamoș de o ceată de țigani, care a încercat să prade poșta. Postașul s'a apărat trăgând un foc de revolver. Jandarmii vestiți prin telefon au sosit imediat la fața locului arestând pe țigani.

Un milionar împușcat de fiul său. Din New-York se anunță, că multimilionarul Sterry a fost împușcat de către fiul său pe când se afla în camera sa de lucru. După comiterea acestei crime tânărul Sterry s'a sinucis.

Canalizarea orașului Brașov.

(Instrucțiune.*)

— Urmare. —

Diametrul unui asemenea *conduct* nu poate fi mai mic de 10 cm. Conducte, în care se varsă țevi cadente, de cari sunt legate mai mult de patru umblători, trebue să aibă un diametru de cel puțin 15 cm. Dacă se întrunesc mai multe conducte într'unul, atunci mărimea diametrală se orientează după cantitatea apei ce trebue să treacă prin conduct, și trebue să fie de 15 până la 20 cm.

Țevile cadente, adecă acele țevi cari se află în internul edificiilor și conduc vertical până jos la conductele fundamentale, au să fie făcute de fer turnat. Pentru țevile cadente dela umblătorile cu clotorit de apă să se folosească țevi de fer turnat de greutate mijlocie cu lărgime diametrală de cel puțin 100 mm. (10 cm.); (în courantele de prețuri ale firmei I. B. Ulric sunt indicate sub numirea țevi de drainage); de recomandat se recomandă însă folosirea de țevi cu diametru de 125 mm. ($12^1/_2$ cm.) pentru-că oferă o garanță mai mare contra eventualelor astupări.

De sine se 'nțelege, că se pot folosi și țevi cu diametru și mai mare, ba chiar și așa de mari cum sunt țevile conductelor fundamentale, mai departe se pot folosi țevi de fier turnat în stare bună sau țevi cadente de lut glazurat folosite la umblători. Așadară și țevi, pe cari le-au folosit proprietarii și până acuma. Pentru apele de spălat din cuină, precum și pentru odăile de spălat și pentru cele de scaldă îndatinate sunt suficiente țevile de fier turnat ușoare (în courantul de prețuri sus citat aceste țevi sunt indicate sub numirea de țevi de scurs.)

Cea mai mică mărime diametrală admisibilă este de $2^1/_2$ țoli englezești = 62·5 mm.; decât acestea sunt mai recomandabile țevile cu diametru de 3 țoli englezești = 75 mm. pentrucă nu se astupă așa de ușor.

Pentru cuine de spălat, țevile trebue să aibă un diametru de cel puțin 75 mm.

Toate țevile de scurgere din cuine, din cuinele de spălat, din odăile de scaldă etc. — pentru a impedeca ieșirea gazurilor din canale — trebue să fie provăzute cu o închisoare de apă, închisoarea numită a mirosurilor (Syphon), care să nu să poată nici mișca nici scoate dela locul său, după placul fiecăruia.

Fiindcă în multe case, mai cu samă unde se află deja ghiocuri pentru apaducte, odăi de baie, cuine de spălat, etc. se află deja conducte de scurgere, dar acestea au numai o închisoare, care se poate scoate dela locul său, iar prin aceasta nu numai că nu împiedecă, dar chiar promovează intrarea gazurilor din canale în încăperile edificiului.

De aceea atragem atențiunea proprietarilor de case, să aibă grije a schimba aceste închisori trecătoare cu syphonuri fixe, pentrucă altmintrea gazurile din canal vor străbate prin încăperile casei și încăperile vor deveni nefolosibile; asemenea facem atent pe proprietarii de case, să nu facă canaluri pentru scurgerea apelor do fântână și a celor din pământ, aflătoare în pimnițe, să nu le facă, zic, fără a provedea canalul de scurgere cu susatinsa închisoare de apă, sau cu închisoarea mirosurilor.

Asemenea îndrumăm pe proprietarii de case, ca conductele pentru scoaterea apelor din fântânile ce le au prin pivnițe pentru concentrarea apelor de pisteală, să nu le facă fără a le provedea cu sus indicata închisoare de apă adecă închisoarea mirosurilor.

(Va urma).

*) Comunicatul magistratului orașului Brașov.

Numărul nostru jubilar.

Ziua apariţiunei numărului jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se va face cunoscută publicului cetitor în curând. — Observăm, că numărul jubilar va fi mult mai voluminos decât se proiectase la început și va cuprinde și număroase ilustrațiuni.

Prețul numărului jubilar e stabilit pentru *Austro-Ungaria* cu *1 coroană și 50 bani*, ear pentru *România* și străinătate cu *2 coroane* (sau *2 Lei 50 bani*) de exemplar.

Mărindu-se ediția suntem în poziţiune de a *primi abonamente în tot timpul până la apariţiune.*

Venitul curat din abonamente va intra la *fondul jubilar pentru ajutorarea ziariștilor și a scriitorilor români dela noi.*

Donațiune.

Pentru scoala de bucătărie, ce este a se înființa în Brașov, donăm în amintirea iubitei noastre mume, respective soacre, a doamnei *Iulia Fabrilius*, fostă soție de fizic al orașului Brașov, suma de 50 cor.

Brașov, 18/5 1908.

Dr. August și Marie Fabrilius.

Pentru donațiunea de mai sus, venim a aduce și pe această cale mulțamita noastră ferbinte și a ruga totdeodată pe onor. public a ne sprijini cu contribuiri benevole la înființarea acestei școale de bucătărie destinată pentru binele public.

Brașov, 20/5 1908.

Reuniunea menagerelor (Hausfrauenverein) din Brașov.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 22 Maiu. Eri a avut loc la ministerul de externe o conferință a miniștrilor comuni a Austro-Ungariei. La ordinea zilei a fost ridicarea salariilor oficerilor și chestia convocărei delegațiilor. Cele petrecute în consiliu au dovedit că diferențele ce există în chestia bugetului militar și a delegațiilor nu sunt de natură a provoca îngrijorări. Primul-ministru ungar Wekerle s'a exprimat astfel față de un grup de ziariști: „Puteți scrie că în toate punctele s'a stabilit o perfectă înțelegere. Numai în chestia delegațiunilor nu s'a luat încă o hotărâre".

Viena, 22 Maiu. „Wiener Allgemeine Zeitung" află din sursă bine informată că conferința miniștrilor comuni ai Austro-Ungariei a stabilit următoarele: In budgetul comun pe 1909 s'a introdus ridicarea soldelor ofițerești. In ce privește ridicarea acestor solde pe 1908 e prevăzut ca termen luna Octomvre. In bugetul pe 1909 sunt prevăzute 7 milioane coroane pentru ridicarea soldei și îmbunătățirea întreținerei soldaților.

Galați, 22 Maiu. Se știe că împăratul Rusiei a trimis la Sulina vasele „Sinope" și „Donavit" ca să salute pe regele Carol în numele său. Regele a însărcinat pe prințul Carol, ca în numele său, să întoarcă vizita ofițerilor de pe vaporul Sinope ca o vedetă. Prințul Carol s'a transportat pe vaporul „Sinope" și a fost primit cu onorurile speciale datorite unui prinț de casă regală. Pe bord, prințul Carol s'a întreținut cu ofițerii, iar la plecare a fost salutat cu salve de runuri și cu toate onorurile regulamentare. Prințul Carol a fost foarte emoționat căci aceasta e prima oară când a avut o calitate oficială și când a fost primit cu onoruri superioare și salutat cu salve de tunuri.

Diverse.

Statura suveranelor europene. Puțini vor fi știind că aproape toate suveranele din Europa sunt mai înalte de statură ca bărbații lor. Impăratul Germaniei e numai cu puțin mai mic decât împărăteasa. Țarul Rusiei e mititel pe lângă țarevna. Regele Italiei abia ajunge până la umerii reginei Elena, iar regina Spaniei întrece pe Alfonso III cu o jumătate de cap. Regele Danemarcei, despre care nu se poate spune că e mic de statură, e cu câțima centimetri mai mic decât soția lui, care e foarte înaltă. Numai doi suverani europeni se pot lăuda că sunt mai înalți decât soțiile lor. Aceștia sunt regele Norvegiei și principele Muntenegrului.

Glumă. — *Nicu:* Bine frate, auzi-și că în săptămâna trecută arsese o parte din pădurile Timișului de sus și focul trecu încă peste graniță la noi?

Ionel: Ei și cum trecu? Asta n'o pot crede.

Nicu: Ce, ești smintit!

Ionel: Bine frate! Dar i-a fost permis să treacă granița fără pașaport?

Bibliografie.

Inlâiu Maiu romanță pentru voce și pian de *G. Fl. Preșmereanu*, dedicată d-nei Elena Dr. I. Mețianu. Prețul 1 cor. (Lei 1·20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și *Hora dela Plevna* coruri mixte de *G. Fl. Preșmereanu*. Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 5 Maiu	Activ:	1908 26 Aprilie	1908 3 Maiu
114.008,771	80413771 Reser. metal. aur 91542433 / 33595000 „ Trate aur 37854000	129.688,914	129.396,433
1.582 025	Argint și diverse monede	1.920,155	1.981 285
78.159,508	Portofoliu Român și străin. . . .	61.024,059	72.800,926
10.520 900 / 18.875,137	*Impr. contra efec. publice 7943400 / „ „ „ în cont-corent 17086981	24 864,730	25 030,381
11.999,840	Fonduri publice	11.999,699	11.999,699
15 871,054	Efectele fondului de reservă . . .	15.550,233	15.550,233
3.259,121	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.230.621	3 230,621
5.873,778	Imobile	5.939,340	5 939,571
639.962	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	684 889	689,557
656,563	Cheltueli de Administrațiune . . .	608 932	627,705
102 014,567	Depozite libere	104.399 779	105.355,279
17.738,211	Conturi curente	15 529 345	7.094,248
20.684.997	Conturi de valori	25.408 505	24.970,769
401 884,434		400.849,251	404.666.707
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
22 971,453	Fond de rezervă	24 850,121	24.850,121
3.404.192	Fondul amortis. imob. și material .	3.664,810	3.664.810
260.291 580	Bilete de Bancă în circulațiune . .	254 728 410	257.522,030
1.202,642	Dobânzi și beneficii diverse . . .	1.206,131	1.274,467
102 014 567	Depozite de retras	104.399,779	105 355,279
—	Conturi curente	—	—
401 884 434	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	400.849 251	404.666 707

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

I. Vidu: Au apărut în Tipografia diecezană din Arad urmatoarele: „Negruța“, cor mixt cu soli de Tenor-Sopran. Prețul 1 cor. 50 fileri (2 Lei).

„ „ „Ccasa“, melodie poporală. Prelucrare și armonizare. Prețul 60 fileri.

„ „ „Logojana“ pentru o voce și pian. Prețul 1 cor. 50 fil.

„ „ „Preste deal“ ... Cor mixt cu soli compus pe motive din muzica poporală rom. Prețul 1 cor. 50 fileri.

T. Lugojanu: „Cântări bisericești“ pentru slujbe ocazionale din Molitvelnic (Evhologiu) ș. a. Prețul 8 coroane.

„ „ „De ducă“ ... Cor bărbătesc, pe motiv poporal. Prețul 1 coroană.

Se pot procura prin librăria „Gazetei Transilvaniei“, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra. 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc Gyimes).

Dela Zĕrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.